

יחי המלך

קונטרס שבועי בענייני גאולה ומשיח

משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מליובאוויטש

גיליון תשסח

ערב שבת קודש פ' תרומה, ג' אדר ה'תשס"ט
שנת הקהל

יוצא לאור על-ידי

תלמידי ה'קבוצה', "חיילי בית דוד" - בית משיח 770

במסגרת אגודת חסידי חב"ד באה"ק תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

ק"ו שנה להולדת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א ונ"ט שנה לנשיאותו

יחי אדוננו מורנו מלך המשיח לעולם ועד

מוקדש

לכ"ק אדמו"ר שליט"א

מלך המשיח

מהרה יגלה אכ"י"ר

IN LOVING MEMORY OF MY DEAR BROTHER-IN-LAW
Reb **Yitzchok Moshe** (Ian) ben Reb **Dovid Asniel** ע"ה
Ekman (Santiago, Chile)

Passed away on the 24th day of Shevat, 5769

ת. נ. צ. ב. ה.

DEDICATED BY HIS SISTER AND BROTHER-IN-LAW
Rabbi & Mrs. **Yosef Y. and Gittel Rochel** שיחיו
Shagalov

נדפס לעילוי נשמת ר' אורי אהרן יואל ב"ר יוסף ארי' לייב ז"ל חוב' פאולין רות ב"ר יצחק ע"ה
ולע"נ ר' יוסף ארי' לייב ב"ר משה באר חוב' מרת חשא ב"ר נטע אורי ע"ה ולע"נ ר' מאיר ב"ר צבי ע"ה שגאל
והקיצו ורגנו שוכני עפר" והם בתוכם, ולזכות כל משפחותיהם שיחיו - לשפע ברכות עד בלי די

ב"ה

3 דבר מלכות

התנחומין של רבי תנחומא לזמננו זה / משיחות שי"פ תרומה התשמ"ז

6 זמן הגאולה

לראות שכל ילד יהודי בדורנו יצעק שהוא רוצה משיח / פרשת השבוע באור הגאולה

10 המעשה הוא העיקר

להשתדל להיות עשיר בפועל בכל העניינים / הוראות למעשה בפועל

12 אעורר אקזלגה אנגל גנא - זאת הלא נאמרה בפי קובלצ'צ'ו ועשו לי הקהל ושכנתי בתוכם / הוראות לשנת "הקהל"

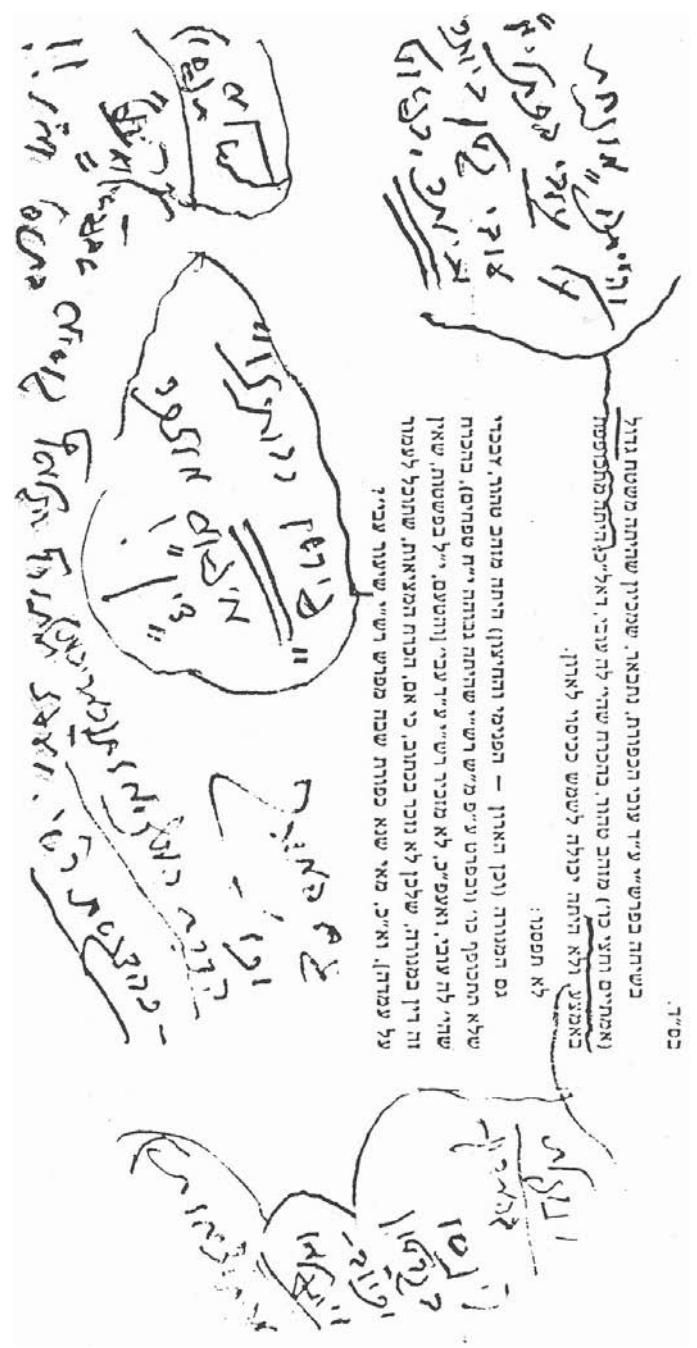
14 כתי"ק - פרסום ראשון

ניסו בקרטון וכי"ב - ויתפלאו מהתוצאות / מענה לשאלות המניחים שי"פ תרומה התשמ"ז

לזכות התמימים השלוחים
לישיבת "תומכי תמימים - מלך המשיח" פורט לורדייל, פלורידה
ולזכות קהילת "מרכז משיח - 770"
ולזכות רב הקהילה הרה"ח **מרדכי ומשפ' שי ענתי**

סניף ארה"ב: 383 Kingston Ave. #38, Brooklyn, NY 11213 • טל': 646-544-5386
סניף ארץ הקודש: ת.ד. 2025 כפר חב"ד, 60840 • טל': (03) 960-0667 • פקס: (03) 960-7219
דואר אלקטרוני: chinuch@neto.net.il • אינטרנט: www.moshiach.net/blind

ינסו בקרטון וכיו"ב - ויתפלאו מהתוצאות

בקשר עם פ' השבוע, הבאנו צילום ממענה כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א על שאלות המניחים בשיחת ש"פ תרומה ה'תשמ"ו, בענין הכפורת אשר על ארון העדות (פירוש רש"י בפרשתנו כה, יז)

(המענה נדפס בהתוועדויות תשמ"ז ח"ב ע' 599 בתוך השיחה ובשוה"ג)

פענוח הכתי"ק (בא בהדגשה):

כ"ק אד"ש מה"מ הדגיש התיבות "גדול (אמתיים וחצי וכו')", ובהמשך השורה הוסיף לפני התיבות "היתה מתכופפת באמצע": והייתה "מונחת על עובי הכתלים" עובי קטן ביותר וביותר, כפשוט.

לאחר התיבות הנ"ל רשם כ"ק אד"ש מה"מ: ונפלת בהארון - (ינסו בקרטון וכיו"ב - ויתפלאו מהתוצאות).

בקשר למה ששאלו המניחים מדוע כשם שבמנורה לא הוזכר עבי'ה כי אינו דין במנורה א"כ מאי שנא כפורת שבה לכאורה כן הזכיר רש"י את ענין עובי'ה - כתב כ"ק אד"ש מה"מ: "פירשו רבותינו" איפוא מוזכר "דין"!

בסוף הדף כתב כ"ק אד"ש מה"מ:

גם האורך וכו' - הכרח המציאות (כאריכות) - כהדגשת רש"י. ועפ"ז תתורץ הקלאץ קושיא שבפרש"י (שלא תפסו) "ואע"פ בתוס' וא"ו!!

המדור מוקדש

לעילוי נשמת ר' יהודה ב"ר צבי הירש ע"ה סטראל - נפטר ביום כ"ז אלול

ולע"נ זוגתו **טשרנא גיטל** בת ר' יעקב ע"ה - נפטרה ביום ה' טבת

יה"ד שתיקף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלומה

נדבת בנם - יבלחט"א - הרה"ח **שמואל סטראל** ומשפ' שיחיו

התנחומין של רבי תנחומא לזמננו זה

"תנחומא" הוא מלשון תנחומין. ולכן, "פירש רבי תנחומא" ש"יעקב אבינו צפה ברוח הקודש וכו'", מכיון שענין זה מהוה נחמתן של ישראל

- כאשר בני" נמצאים בגלות מצרים, במצב דקושי השעבוד, שואכים הם עידוד ונחמה בראותם בעיניהם ממש את עצי הארזים שהביא יעקב ונטע במצרים ● כשנמצאים בחושך כפול ומכופל דעקבות משיחא - אומר רבי תנחומא, מנחמם של ישראל, שאין להתפעל מחשכת הגלות, מכיון שיודעים שהתכלית היא "לכנות משכן במדבר" ● קטעים משיחת ש"פ תרומה, ו' אדר ה'תשמ"ז - בלתי מוגה

מהו אמנם גודל ההכרח בפעולתו של יעקב אבינו בהבאת ונטיעת ארזים במצרים לצורך עשיית המשכן **מאתיים ועשר שנים** לפני הציווי דעשיית המשכן?!

ב. והביאור בזה - מרמז רש"י (ב"יינה של תורה"⁴) בהזכירו את שמו של בעל המאמר, "רבי תנחומא":

"תנחומא" הוא מלשון **תנחומין**. ולכן, "פירש רבי תנחומא" ש"יעקב אבינו צפה ברוח הקודש וכו'", מכיון שענין זה מהוה **נחמתן של ישראל**:

כאשר בני" נמצאים בגלות מצרים, במצב דקושי השעבוד, עד לגזירת "כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו"⁵, וכו' וכו' - הרי, מלבד **ההבטחה** ד"ואנכי אעלך גם עלה"⁶,

(4) ראה "היום יום" - כט שבט.

(5) שמות א, כב.

(6) ויגש מה, ג-ד.

א. בהתחלת הפרשה¹ נימנו הדברים שנצטוו בני ישראל לנדב למשכן - "וזאת התרומה אשר קחו מאתם גו' תכלת וארגמן ותולעת שני ושש ועזים ועורות אלים מאדמים ועורות תחשים ועצי שטים וגו'".

ומפרש רש"י² על התיבות "**ועצי שטים**": "ומאין היו להם במדבר, פירש רבי תנחומא, יעקב אבינו צפה ברוח הקודש שעתידין ישראל לבנות משכן במדבר, והביא ארזים למצרים ונטעם, וצוה לבניו ליטלם עמהם כשיצאו ממצרים".

[. .] נשאלת השאלה³ אצל "תלמיד ממולח":

(1) כה, ג-ה.

(2) שם, ה.

(3) בחלקה הראשון של השיחה נתבארו ענינים נוספים בפרש"י זה ונדפסו בה'תוועדויות' תשמ"ז ח"ב ע' 535 ואילך, וכאן מובא רק המבואר ע"פ "יינה של תורה".

שואבים הם עידוד ונחמה בראותם בעיניהם ממש את עצי הארזים שהביא יעקב ונטע במצרים, מכיון ש"צפה ברוח הקודש שעתידין לבנות משכן במדבר", "וצוה לבניו (ובניו לבניהם אחריהם, וכן הלאה) לטלם עמהם כשיצאו ממצרים!"

כלומר: עצי שטים לצורך עשיית המשכן גופא – היו יכולים אמנם להשיג גם באופן אחר, אבל, כדי שתהי' נחמתן של ישראל (ענינו של רבי תנחומא) – הוצרך יעקב אבינו להביא ארזים ולנטעם במצרים, ולצוות לבניו שיטלו עמהם כשיצאו ממצרים, כדי שבמשך כל זמן גלות ושעבוד מצרים יהיו לנגד עיניהם עצי הארזים שנטע יעקב אבינו על מנת שיטלו כשיצאו ממצרים, היינו, שעצי ארזים אלה מסמלים וממחישים את גאולתן של ישראל.

ג. ומכאן באים לענין של נחמה גם בנוגע לגלותנו זה האחרון:

כשנמצאים בחשכת הגלות, "כל הגלויות נקראו ע"ש מצרים"⁷, "במדבר העמים"⁸, "נחש שרף ועקרב וצמאון גו"⁹, חושך כפול ומכופל דעקבות משיחא – אומר רבי תנחומא, מנחמם של ישראל, שאין להתפעל מחשכת הגלות, מכיון שיודעים שהתכלית והמטרה היא "לבנות משכן במדבר", היינו, לעשות ממציאיות ה"מדבר" משכן ומקדש לו ית', דירה לו ית' בתחתונים,

עד לקיום הציווי "ועשו לי מקדש"¹⁰ כפשוטו, בביהמ"ק השלישי, שבו יתגלה גם המשכן שעשה משה, משכן המדבר.

ויש להוסיף בזה – בהקדמה:

(7) ב"ד פט"ז, ה.
(8) יחזקאל כ, לה. וראה לקו"ת מסעי פח, ג ואילך.
(9) עקב ח, טו.
(10) פרשתנו כה, ח.

לאחרי ש"יעקב אבינו צפה ברוח הקודש" שיצאו ממצרים ויעשו משכן כו' – כיצד יתכן שלאח"ז יהי' ענין של חורבן וגלות, "בנים שגלו מעל שולחן אביהם"¹¹!?

והמענה לזה – ע"פ דבריו של יעקב אבינו, אשר, גם בידעו אודות כל ההבטחות שהבטיח לו הקב"ה, "ואתה אמרת היטב איטיב עמך וגו"¹², הוצרך להתפלל ולבקש מהקב"ה, באמרו "שמא משהבטחתי נתלכלכתי בחטא"¹³.

אמנם, לאחרי שרואים בפועל שהקב"ה קיים את הבטחותיו – אזי יודעים שאין מקום לחשש כו', כלומר, דבר ברור הוא שהקב"ה מקיים את הבטחותיו, וכפס"ד הרמב"ם¹⁴ "כל דבר טובה שיגזור הא-ל . . אינו חוזר".

ד. ובנוגע לענינו:

הקב"ה הבטיח לגאול את ישראל, והתורה מעידה שכבר "כלו כל הקיצין"¹⁵, עוד בזמן הגמרא...

וגם ענין התשובה ("אין הדבר תלוי אלא בתשובה"¹⁵) ישנו כבר – כדברי רבינו הזקן באגה"ת¹⁶ בנוגע לברכת "סלח לנו כו' ברוך אתה ה' חנון המרבה לסלוח", ש"אין כאן שום ספק כלל מאחר שבקשנו סלח לנו מחל לנו", ומוסיף, "ואילו לא היינו חוזרים וחוטאים היינו נגאלין מיד, כמו שאנו מברכין בא"י גואל ישראל", ועאכו"כ בנוגע לתשובה דיוהכ"פ, שאז לא שייך החשש ד"חוזרים וחוטאים", לפי ש"שטן ביומא דכיפורי לית לי' רשותא לאסטוני . . השטן בגימטריא תלת מאה ושיתין וארבעה הוי,

(11) ברכות ג, סע"א.
(12) וישלח לב, יג.
(13) פרש"י שם, יא.
(14) הל' יסוה"ת פ"י ה"ד.
(15) סנהדרין צז, ב.
(16) פרק יא.

וגם בכך מלמדת מצות "הקהל" את כל יחיד, ב"עולם קטן" שלו, שהוא נדרש "להקהיל" ולאסוף את כל תכונותיו¹³ השונות, של "אנשים, נשים וטף", ולהכניס אותם ב"בית המקדש" הפנימי שלו, בהתמסרות מוחלטת לדבר המלך, זה הקב"ה¹⁴, עד שיהיו כולם חדורים כליל ב"ליראה את השם".

*

ויהי רצון שכל אחד ואחת, כולל ילדים קטנים, ינצלו את האפשרויות והכוחות הבלתי רגילים, ששנה זו "שנת הקהל", מביאה אתה, בכל הענינים האמורים, באופן שיבואו לידי מעשה בפועל.

ועל ידי פעולות ה"הקהל" והכינוסים יתחזק עוד יותר אצל כל אחד ואחת: "יחד לבבי ליראה שמך"¹⁵,

וההוספה בפעולות הכלליות האמורות תקרב עוד יותר ותחיש את הזמן¹⁶ שבו יקיימו את מצות "הקהל", בכל פרטיה, בבית המקדש ממש, וישמעו את קריאת הפרשיות בתורה מפי המלך המשיח, במהרה בימינו ממש.

(ממכתב כללי לבני ובנות ישראל - ו' תשרי ה'תשמ"ח, תרגום מאידיש (לקו"ש חל"ד ע' 331))

(13) ראה מכתב ימי הסליחות ה'תשכ"ז (לקו"ש ח"ט ע' 447 ואילך) בנוגע ל"אסיפת" כל מחדו"מ של האדם.
(14) להעיר שמצות הקהל היא לשמוע קריאת המלך, "ויראה עצמו כאילו . . מפי הגבורה שומעה, שהמלך שליח הוא להשמיע דברי הא-ל" (רמב"ם הל' חגיגה פ"ג ה"ו).

(15) תהלים פו, יא.
(16) כמחז"ל (סנהדרין צח, א. ירושלמי תענית פ"א ה"א. זח"א קטז, ב ואילך): זכו אחישנה. וראה שערי אורה ד"ה יביאו לבוש מלכות פ' צד, צו (פז, א-ב).

המדור מוקדש

לעילוי נשמת הרה"ג הרה"ח ר' חיים משה יהודה בהר"ר ירמיהו הכהן ולאה ע"ה בלוי מו"ל כת"י הראשונים, רב בית כנסת ומנהיג רוחני במשך יובל שנים, וזיכה אלפים במצוות תפילין ומוזוה נפטר ג' אייר ה'תשס"ג, לסדר "אמור אל הכהנים" ולע"נ זוגתו הרבנית חנה חי' הנה בת ר' מאיר שמריהו ורחל - נפטרה י"ג כסלו ה'תשמ"ג יה"ד שתיכף ומיד יקיים היעוד "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

המדור "זמן הגאולה" מוקדש

לזכות ר' מיכאל נחמיה בן חוה אסתר וזוג' רחל יפה בת מינדל שיחוי ולזכות מרת חי' רחל בת שפרינצא שנאל שתחי' ולזכות אודי אהרן יואל בן מינדל וזוג' בתיה דות בת שרה שיחוי וילדיהם: שטערנא שרה ושמואל שיחוי

ולזכות שושנה חסיה בת מינדל לזיווג הגון, ולזכות דוד יעקב בן מינדל לרפוש"ש בגו"ר ולזיווג הגון ולזכות יוסף יצחק בן רייזל פרומה לברכה והצלחה בגו"ר ולזכות צבי בן חי' רחל לרפוש"ש וקרובה

ועשו לי הקהל ושכנתי בתוכם

כבר דובר פעמים רבות במשך השנה שחלפה¹, על הציווי "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם"², כפי שחז"ל מפרשים³: "בתוך כל אחד ואחת מישראל", אשר מתאים לזה כדאי אשר כל אחד ואחת⁴, כולל ילדים קטנים⁵, יעשה את ביתו, חדרו, כליו וכו', ל"מקדש מעט"⁶, והתורה מבטיחה: "הבא לטהר - מסייעין אותו"⁷, עד להבטחת הקב"ה: "ושכנתי בתוכם".

כך הדבר בתקפו, ואדרבה ביתר שאת ויתר עז, בענין ומעשה כללי כזה, ביחס ל"הקהל" המוזכר: מוטלת חובה על כל אחד ואחת לבצע את תוכן מצוות "הקהל בבית המקדש" בסביבתו ובו עצמו.

במצות "הקהל" מדגישה התורה כי ההקלה של "העם", מורכבת מאנשים, נשים וטף: לכל אחד מן הסוגים האמורים ישנה - נוסף על קוי האופי הכלליים של "העם" - גם תכונה מיוחדת. אנשים - ניחנים במעלה של עוצמה וכוח הנהגה, להיות מורי דרך בהתנהגות הכללית, הנהגה מחוץ לביתו וכו'; נשים - הן בבחינת "עקרת הבית"⁸, הן מנהלות את הנהגת הבית, התחלת חינוך הטף, הבנים והבנות⁹, וכו', ואילו טף - הם המתחנכים, המקבלים, הם מודרכים על ידי הוריהם ומחנכיהם¹⁰.

דומה לכך גם ב"עולם קטן" - זה האדם¹¹: אצל כל אדם ישנן (צריכות להיות) כל התכונות האמורות: התוקף והעוצמה של "אנשים", הזמן והכוחות שלו המסוגלים וצריכים להנהיג ולהשפיע ולהאיר מסביבו, בהנהגת העולם, וכן - של "נשים" - בהנהגת הבית, ויחד עם זה הוא צריך להיות גם תלמיד ומחונך, כלשון חז"ל¹²: "איזהו חכם - הלומד מכל אדם",

המהר"ש ואמר: הכול טוב ויפה, אבל, בני רוצים וצריכים משיח כפשוטו, בפועל ממש, למטה מעשרה טפחים!

כלומר, ע"פ תורה יש מקום לב' הדעות כו', ומי הוא זה שמגלה וקובע שצריכה להיות הגאולה כפשוטה ממש - אדמו"ר מהר"ש, שדרכו המיוחדת מתבטאת בפתגמו הידוע²¹ "לכתחילה אריבער", ובהדגשת שלילת ההנהגה באופן אחר, "העולם סבור שיש לילך 'ארונטער', וכשלא יכולים, הולכים 'אריבער', ואילו אני סבור, שצריכים לילך מלכתחילה אריבער", היינו, שמי שאינו הולך בדרך ד"לכתחילה אריבער", שייך הוא לסדר והנהגה דעולם!

ויה"ד שמהדיבור אודות "פירש רבי תנחומא" נזכה תיכף ומיד לנחמתן של ישראל, נחמה כפשוטה ממש, בפועל ממש, למטה מעשרה טפחים - גאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, שאז, תהי' גם שלימות הנחמה על הגלות, "אודך ה' כי אנפת בי"²².

ותיכף ומיד - "ואתה תצוה את בני ישראל גו' להעלות נר תמיד"²³ (כפי שהולכים לקרוא בתפלת מנחה), שזוכים לראות את הדלקת המנורה בביהמ"ק השלישי, שיבנה במהרה בימינו ממש.

[בסיום השיחה כל הקהל צעק (ואח"כ ניגן) "עד מתי". אח"כ התחיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לנגן "ניעט ניעט ניקאווא" ואח"כ הזכיר ע"ד אמירת ברכה אחרונה].

ש"ד יומי אית לי רשותא כו' ביומא דכיפורי לית לי רשותא כו"¹⁷ - הרי בודאי ובודאי שתיכף ומיד לאחרי התשובה דיוהכ"פ צריכה לבוא הגאולה.

ומכיון שלאחרי כל זה עדיין לא בא - מתעוררת השאלה והדרישה והצעקה האמיתית של בני": "עד מתי!?!..."

והמענה היחידי לשאלה ודרישה וצעקה זו הוא - שהקב"ה ממלא את בקשתם ודרישתם של ישראל, ומביא תיכף ומיד את הגאולה האמיתית והשלימה, גאולה כפשוטה בפועל ממש!

וכמרומו בדיוק לשונו של רש"י "פירש רבי תנחומא" - שענין הנחמה ("תנחומא") הוא באופן ד"פירש": (א) לא דרש, דרוש ופשט' יפה, כי אם, פשטות הענין, היינו, הנחמה וגאולה כפשוטה ממש, שהרי לא יתכן שה"גלות" יהי' בפועל ובפשטות, ואילו הנחמה - באופן של "דרש" בלבד... (ב) "פירש" מורה על ביאור והרחבת הענין, כידוע¹⁸ הביאור בלשון "פירש הבעש"ט", מלשון "פאנאנדער-געשפרייט", שבזה מודגש עוד יותר שהגאולה היא כפשוטה ממש.

וכידוע¹⁹ מענה אדמו"ר מהר"ש לאביו הצ"צ ע"ד הצורך בגאולה כפשוטה:

כששאל המהר"ש אצל הצ"צ ע"ד ה"קץ" דשנת תר"ג²⁰, היתכן שמישיח לא בא, והשיב לו, הרי נדפס ה"לקוטי-תורה" (גילוי פנימיות התורה, תורתו של משיח) - נענה

(17) יומא כ, רע"א.

(18) לקו"ש ח"ז ע' 64 הערה 40. ח"ח ע' 354 הערה 21. ועוד.

(19) לקו"ש ח"ו ע' 80 הערה 70. ח"ח ס"ע 490 ואילך. ועוד.

(20) מאמרי אדה"ז - פרשיות ח"א ע' תיט ואילך.

סה"ש תורת שלום ע' 237.

(21) אג"ק אדמו"ר מוהרי"צ ח"א ע' תריז. לקו"ש ח"א ע' 124. ועוד.

(22) ישע"י יב, א.

(23) ר"פ תצוה.

אחרים במשמע.

(8) ראה ב"ר פע"א, ב. זח"א קנד, א. אוה"ת נ"ך כרך ב ע' תתעא. שם ע' תתנח.

(9) ראה של"ה מד, א - נעתק בקונטרס חנוך לנער ס"ע 34 ואילך.

(10) באו"א קצת י"ל: אנשים - מוחין (חב"ד), נשים - מדות (חג"ת נה"י"ם), טף - מעשה בפועל (דיש לקטנים).

(11) תנחומא פקודי ג. זח"ג לג, ב. תקו"ז תס"ט ק, ב. קא, א. וראה אדר"נ ספ"ל"א. לקו"ת במדבר ה, סע"א ואילך. זח"א קלד, ב. סה"מ תרכ"ו ע' קכו.

(12) אבות פ"ד מ"א. וראה כתר שם טוב (הוצאת קה"ת) הוספות ס' צ. וש"ג. אר"ת לה"מ (הוצאת קה"ת) קטו, א (בהוצאת קה"ת תש"מ ואילך - סתצ"ג).

(1) מכתב שבין יו"ד וט"ו שבשט ה'תשמ"ז (לקו"ש חכ"ו ע' 412). קונטרס משיחת ש"פ תרומה, ו' אדר ה'תשמ"ז. ועוד.

(2) תרומה כה, ח.

(3) ראשית חכמה שער האהבה פ"ו קרוב לתחילתו (ד"ה ושני פסוקים - סט, ב). ועוד. - נסמך במכתב הנ"ל.

(4) ראה שיחת ש"פ תרומה הנ"ל הערה 62.

(5) ולהעיר אשר בנדבת המשכן השתתפו גם קטנים - אדר"נ פ"א. אוה"ח ר"פ תרומה ור"פ ויקהל. וראה צפע"נ עה"ת ר"פ ויקהל.

(6) ראה יחזקאל יא, טז. מגילה כט, א.

(7) ראה שבת קד, א. וראה לקו"ת דרושים לשמע"צ ד"ה ה' לי בעזרי פ"ה (פט, ד ואילך) דגם לטהר

לראות שכל ילד בדורנו יצעק שהוא רוצה משיח

תרגום חפשי ללשון הקודש - בעריכת מערכת "יחי המלך"

א. ישנם הטוענים: כיצד מדברים עם ילדים על משיח? הרי משיח הוא ענין נעלה, עד שמשיח הוא כליל המעלות ומבחר המין האנושי, ואם-כן - כיצד מורידים ענין כה נעלה לילדים, ומקשרים זאת עם פרסים וצעצועים וכו'?

וכאשר שואלים זאת שליח חב"ד, הרי שבתחילה, מצד החושך כפול ומכופל, הוא מתבלבל ו"נרעש" לגמרי ("אינגאנצן צוטומלט")!

אח"כ נהי' לו חלישות מה בענין - שהרי שאלו אותו שאלה - במילא הוא ניגש לספר זאת לשני, ופועל גם אצלו חלישות!

ויתירה מזו: אמנם גם השואל יודע את מעלת המשיח - אבל הוא הרי שליח חבד"י שלמד חסידות, ויודע שמעלתו של משיח היא עד כדי כך שענינו "יחידה" - היחידה של כלל ישראל בכל הדורות, ויודע ענינים נוספים שהחסידות אומרת על משיח, ובין אם הוא מבין כל מה שכתוב בחסידות, או שמבין שלשה-רבעים או חצי, עכ"פ הוא יודע את מעלת המשיח יותר ובאין-ערוך מהשואל -

ואם-כן, כיצד באמת אפשר לגלות ענין כה נעלה כמשיח - לילדים כפשוטם?! וכאשר מדבר עם השני ומסביר לו את כל העילויים וכו' - הרי זה פועל עליו חלישות!

ב. שאלו אותך שאלה - מה אתה מתבלבל ונבהל? - שב לכמה דקות ותתבונן, אבל **ביגיעה**, ו"יגעת ומצאת תאמין"²! ותחשוב בבטחה, דמכיון שהנך הולך בשליחות כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו - הרי פשוט הדבר שזהו בודאי אמת!

ולכן, תסביר גם לשני בדרכי נועם ובדרכי שלום שזו אמת, ובמילא - שגם הוא צריך לעסוק בזה.

ג. והביאור על טענה הנ"ל:

הלא התורה כולה ניתנה לכל בני", גם לילדים, שהרי "תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב"³, זאת-אומרת שיש לחונך את הילד **בכל** עניני התורה ומצוותי, ועאכו"כ בנוגע ל"ג עיקרי האמונה, שאחד מהם⁴ הוא העיקר ד"אחכה לו בכל יום שיבוא", הענין דביאת המשיח.

ומזה מובן, שצריכים לחונך את הילד גם לעיקר זה - הענין דמשיח, שאם לא כן יהיו אצלו י"ב עיקרים בלבד, והרי ישנם י"ג!

ולכן צריכים לדבר על כך עם כל ילד.

(1) ראה סה"מ תרצ"ט ע' 207 בשם הרמ"ז.
(2) מגילה ו, ב.
(3) ברכה לג, ד.
(4) עיקר הי"ב.

ועוד והוא העיקר - בענין שהזמן גרמא - בניית בית המקדש השלישי בפשטות ממש: לאחרי כל הפירושים בפסוק "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", כולל הפירוש "בתוך כל א' וא'" - הרי אין מקרא יוצא מידי פשוטו, לכל לראש הפירוש בזה בנוגע להלכה למעשה - שלבני ישראל ישנו החיוב לבנות את בית המקדש.

לבנות את בית המקדש השלישי בפשטות ממש

ובנוגע אלינו הכוונה - לבנות את בית המקדש השלישי, בפשטות ממש, כפס"ד הרמב"ם¹⁰ שיבנה ע"י משיח צדקנו, "ובנה מקדש במקומו"¹¹, וע"פ דברי הרמב"ם "הכל חייבים לבנות ולסעד בעצמן ובמומנם, אנשים ונשים כמקדש המדבר", מובן שכך הוא גם בנוגע לבית השלישי, שכל יהודי ישתתף בזה ע"י נדבותיו, אנשים נשים, ויש לומר - גם טף (כשם שהי' בנדבת המשכן).

ובפרט שבדורנו זה כבר חינוכו והרגילו ילדים יהודיים קטנים - וממשיכים בזה - לתת צדקה: נוסף לכך שעושים אותם שלוחים לתת לצדקה, נותנים להם גם כסף שנעשה ממונם הפרטי, בכדי שהם יתנו מכספם הפרטי לצדקה.

(משיחות לילות ד', ה', ו' ושבת קודש פ' תרומה ה'תשנ"ב - מוגה. תרגום מאידית*)

(9) שבת סג, א. וש"נ.

(10) הל' מלכים רפ"א ובסופו. וראה לקו"ש חי"ח ע' 418 ואילך. וש"נ.

(11) ל' הרמב"ם שם ספ"א.

(* התרגום הוגה ותוקן מחדש על-ידינו. המו"ל.

המדור מוקדש

לזכות הרה"ת ר' **מנחם מענדל הלוי** ז"ל, מרת **נחמה פייגא** שיחיו וילדיהם: **שולמית** ובעלה הרה"ת **דוד הלוי** ובניהם: **נתן הלוי** ו**יוסף יצחק הלוי** ש"י **לאבוקבסקי מאיר שלמה הלוי**, **חנה שרה**, **לוי יצחק הלוי** וחווה **מוסיא** שיחיו **שגלוב**

המדור "דבר מלכות" מוקדש

לזכות ר' **יעקב מיכאל הלוי** בן **עלקא** ז"ל, מרת **אסתר** בת **בלומה** גוטה שיחיו וילדיהם: **מיכל**, **נחמה**, **יוסף יצחק הלוי**, **חנה** ו**מנחם מענדל הלוי** שיחיו **גינזבורג**

ולזכות זקניהם: מרת **עלקה** תחי' בת **רייזל** ומרת **בלומה** גוטה תחי' בת **נחה** לברכה והצלחה בכל המצטרך בגשמיות וברוחניות, ולקבל פני משיח צדקנו ותיכף ומיד ממש

להשתדל להיות עשיר בפועל בכל הענינים

[. .] הלימוד מכל האמור:

לכל לראש נלמד מכך – שהקב"ה פוסק בתורתו הקדושה, התורה הנצחית לכל הדורות ובכל המקומות – שכל יהודי שייך לכל לראש ל"זהב". ובפשטות – שכל יהודי צריך להיות בעשירות, הן ברוחניות והן בגשמיות – עשירות בפשטות ממש!

יתירה מזו: לא רק שהוא צריך עשירות – אלא שלכל יהודי ישנה עשירות בפועל. ואפילו אם זה לא נמצא בגלוי ובגשמיות – אי"ז משום שהיא לא קיימת ח"ו, אלא שיהודי צריך לגלות זאת ע"י עבודתו. ואדרבה: ע"ז שמגלים זאת מתוך החושך – ה"ז נעשה באופן דיתרון האור מן החושך¹, תוספת ריבוי של שפע רב דגשמי ברכה, באופן של תגבורת החיות², שנעשה שטפון של גשמי ברכה אך ורק למעליותא, עד שזה מהפך את השטפונות שלא למעליותא לשטפונות דטוב וקדושה (עד להכנה ד"מלאה הארץ דיעה את ה' כמים לים מכסים"³).

ועאכו"כ בדורנו זה – הדור האחרון בגלות ודור ראשון של גאולה – לאחרי שסיימו הכל, וצריכה להיות רק קבלת פני משיח צדקנו בפועל – ודאי שהקב"ה מברך כל יהודי בעשירות בזהב בגשמיות וברוחניות, עד באופן (כפי שהי' ב"ימי צאתך מארץ מצרים" כן הוא גם עתה "אראנו נפלאות"⁴) – ש"אין לך כל אחד ואחד מישראל שלא היו עמו **תשעים**⁵ חמורים לובים טעונים מכספה וזהבה של מצרים".

מכך ישנה מיד הוראה ברורה – שיהודי צריך להשתדל להיות עשיר בפועל בכל הענינים, מתחיל מעשירות ברוחניות, אין עשיר אלא בדעת⁶, להיות עשיר בתורה ומצוות, ועד גם – עשירות בגשמיות, בכדי שיוכל לקיים תורה ומצוות במנוחת הנפש ומנוחת הגוף (כפס"ד הרמב"ם⁷), ויוכל להרבות בנתינת הצדקה וקיום המצוות בהידור, והידור לפנינים מהידור וכו', ובכלל – לנצל את העשירות ("זהב וכסף ונחושת וגו'") כדי לעשות מביתו הפרטי משכן ומקדש לה' (ושכנתי בתוכם בתוך כל אחד ואחד), כולל – גם ע"י נתינה לצדקה לבנות בית הכנסת ובית המדרש כפשוטו, "מקדש מעט"⁸.

(1) קהלת ב, יג.

(2) ולהעיר מהשייכות לאדר (שהוא בתקופת גשמים) – "אדר פירושו תוקף וגבורה, כמו אדיר במרום ה', ובביצה דט"ו ע"ב הרוצה שיתקיימו נכסיו יטע בהן אדר, שנאמר אדיר במרום ה' כו" (לקוטי לוי"צ על פסוקי תנ"ך ומאמר"ל ריש ע' צט).

(3) ישע"י יא, ט. רמב"ם בסיום וחותם ספרו.

(4) מיכה ז, טו.

(5) ולהעיר מהשייכות לשנת הצדי"ק. וראה עיון יעקב לע"י בכורות ה, ב.

(6) ראה כתובות סח, א. וראה נדרים מא, א.

(7) הל' תשובה רפ"ט.

(8) יחזקאל יא, טז. מגילה כט, א.

ד. ולכאורה אפשר לטעון: כיון שהילד נמצא בארצות-הברית – מדינה שיש בה הכל בהרחבה, מלכות של חסד, וצריך להתאים את החינוך להנהגות המדינה – לכן אפשר להסתפק בדיבור עם הילד על תורה ומצוות ולשם מה צריך "להסעיר" ("טומלען") אותו אודות משיח!?

אלא רק יאמר לילד שמשיח הוא דבר נעלה ביותר (בדוגמת כלי זהב שמניחים אותו על מדף גבוה), וכשיתבגר – יסביר לו זאת יותר באריכות וכו';

אבל לגשת לילד ולומר לו: תצעק שאתה רוצה משיח, תשיר ניגון באנגלית, ותקבל סוכרי' – על-כך הוא טוען: כיצד אפשר לקחת ענין כה נעלה ולהורידו לילד!?

אומרים לו: הענין דביאת המשיח הוא אחד מהי"ג עיקרים, ובמילא צריכים להסבירו לילד ולחנך אותו לכך.

ובאם אין מלמדים זאת לילד, הרי זה היפך מעיקר באמונה, היפך התורה!

ה. אבל, לאחרי הכל, עדיין טוען הוא:

היתכן לקחת ענין כ"כ נעלה כמשיח, ולקשרו עם פרסים, משחקים וסוכריות, ענינים כה פשוטים!?

והביאור בזה:

הרמב"ם כותב בפ' המשניות⁵, ועד"ז מובן מהל' תשובה להרמב"ם⁶, שחינוך הילד צריך להיות באופן שמתחילים קודם לחנכו בענינים השייכים אליו, ממתקים, כבוד המדומה וכיו"ב, שזהו הענין ד"מתוך שלא לשמה בה לשמה"⁷. ונמצא, שצריכים להתחיל ב"שלא לשמה" – ענינים פשוטים, כנ"ל.

ואף שיש ללמוד את התורה לשמה, ואפי' בשביל גן-עדן ועולם הבא זה עדיין "שלא לשמה" כיון שהלימוד צריך להיות לגמרי "שלא על מנת לקבל פרס"⁸ – אבל בינתיים, כל זמן שהוא עדיין לא אוזח ב"לשמה" ואינו שייך עדיין לענינים נעלים, הנה בכדי לפעול עליו, מוכרחים לדבר עמו לפי ערכו ולחנכו בענינים השייכים אליו, גם אם זה פרסים, כסף או סוכריה וכיו"ב.

ולכן מבקשים שיסבירו לילדים את ענין המשיח, וגם יסבירו להם שכאשר משיח יבוא יהיו להם הרבה ממתקים וכיו"ב, כי דוקא בכך אפשר לפעול עליהם.

1. ענין זה – שבכדי לפעול קיום המצוות יש לדבר עם זה שרוצים לפעול עליו לפי ערכו – מוצאים גם בתורה שבכתב:

הפסוק אומר⁹ "אם בחוקותי תלכו גו' – ונתתי גשמיכם בעתם וגו'", רואים שמבטיחים שכר גשמי ד"ונתתי גשמיכם בעתם וגו'" בכדי לפעול שיקיימו מצוות.

ועד"ז מוצאים גם בפסוק¹⁰ "פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון":

מפרשים מסבירים¹¹ שהמילה "רצון" בפסוק זה כוונתה ל"רצון" של ה"חי" (האדם

(5) לסנהדרין פרק חלק ד"ה וכת חמישית.

(8) אבות פ"א מ"ג. רמב"ם הל' תשובה שם ה"ד.

(6) פ"י.

(9) בחוקותי כו, ג-ד.

(7) פסחים נ, ב. רמב"ם שם ה"ה. הל' ת"ת פ"ג ה"ה.

(10) תהלים קמה, טז.

(11) ראה פרש"י, מצו"ד ועוד עה"פ.

המבקש מהקב"ה), יוצא אם-כן מפסוק זה שהקב"ה "פותח" את כל עניניו ("פותח את ידך") בכדי לתת ל"חי" את ה"רצון" שלו, מה שהוא רוצה.

ז. עפ"ז יובן גם ענין שהרמב"ם כותבו בשייכות לביאת משיח:

בסיום ספרו "יד החזקה" כותב הרמב"ם¹², בתור פסק-דין להלכה, שכאשר משיח יבוא יהיו "כל המעדנים מצויין כעפר", ש"מעדנים" הכוונה למעדנים בגשמיות כפשוטו, בשר שמן ויין ישן.

דלכאורה, הרמב"ם מדבר שם על מה שיהי' כאשר משיח יבוא, וכותב – בתור פס"ד להלכה – שבני ישראל יהיו מונחים אז בהשגת אלקות, "ישיגו דעת בוראם" – ואיך מתאים ונכנס שם הענין ד"מעדנים מצויין כעפר"? והרי מעדנים הינם ענינים ששייכים ל"משכא דחויא"¹³, והסיבה שהם יהיו "מצויין כעפר" – כדי שלא יצטרכו לטרוח בשביל זה.

והביאור בזה – ע"פ הנ"ל:

כאשר הרמב"ם כתב שכשמשיח יבוא "המעדנים מצויין כעפר", הוא רצה בזה להסביר את ענין ביאת המשיח גם לילד וכיו"ב שאצלו "מעדנים" תופסים מקום, ואי אפשר לומר לו כעת שע"י ביאת המשיח יובנו כמה ענינים בתורה מאחר שהוא אינו מבין את המעלה שבזה וצריכים להתמתין עד שיגדל ויתבגר, אלא מוכרחים לדבר עמו דוקא על ענינים של "מעדנים" כנ"ל – ומטעם זה כותב הרמב"ם שבביאת המשיח "המעדנים מצויין כעפר".

ואע"פ שישנו הדיוק בלשון "כעפר", שהמעדנים לא יתפסו מקום ויהיו חשובים כמו עפר מכיון שלא יהיו מונחים בזה אלא בלהשיג דעת בוראם (כנ"ל), שלכן הוא נוקט בלשון "כעפר" דוקא – אבל כעת הרי המעדנים תופסים מקום אצל הילד, ולכן אומר לו הרמב"ם שהמעדנים יהיו "מצויין כעפר" (בפשטות) כי דוקא עי"ז אפשר לכבוש את לבו.

ח. ועפ"ז יובן גם האמור לעיל אודות חינוך הילדים בנוגע למשיח, שצריכים לומר להם שלעת"ל יהי' ריבוי ממתקים וכיו"ב – דלכאורה, מובן ופשוט שהתורה לא תצוה לומר שום דבר שקר – ואם-כן, איך מצוה התורה לחנך כך את הילד, שבכדי לכבוש את לבו יאמרו לו שכאשר יבוא משיח יהי' ריבוי של ממתקים!?

אלא היות והרמב"ם כותב שבביאת המשיח יהיו "המעדנים מצויין כעפר", מובן שכך היא האמת, וכאשר אומרים זאת לילד אין זה מהשפה ולחוץ – אלא אכן כך זה באמת (ורק שלא יהיו מונחים בזה אז, וכנ"ל).

ט. [. . .] והנה, בנוגע לתינוקות במיוחד מוצאים מדרש נפלא:

ע"פ "ודגלו עלי אהבה"¹⁴, אומר המדרש¹⁵: "אפילו התינוק מדלג על האזכרה כמה פעמים. . . אמר הקב"ה ודילוגו עלי אהבה".

כלומר: אפילו אם ילדים – תינוקות של בית רבן – רוקדים או קופצים (כדרך התינוקות שהם רוקדים ומקפצים קודם הלימוד או אחר הלימוד) על "שמות" של קלף, או בזמננו – על ספרים [כי הם לא מבינים את קדושת הענין, ואפילו אם כן – הם אינם יכולים להשמר

מזה] – אומר הקב"ה, שזה אמנם "עלי", אך ביחד עם זה "דילוגו עלי" אהבה – דהיינו, לא רק שמותר להם לעשות זאת, אלא הקב"ה אומר שלגביו זו "אהבה" – מכיון שתינוקות של בית רבן עושים זאת, ו"כי נער ישראל ואוהבהו"¹⁶.

וההדגשה בזה היא עד כדי כך, שתורה שבעל-פה באה ומתקנת את התורה שבכתב: בתושב"כ כתוב "ודגלו" – אומרת תושבע"פ שיקראו "ודילוגו"!

ממדרש זה רואים עוד יותר, עד כמה חשוב לרדת בעצמו לתינוקות, עד שאפילו הקב"ה מוריד עצמו אליהם – שיקפצו וירקדו על שמותיו, והוא אומר שזה ענין של אהבה!

י. וזהו מדרש מפורש, שדרשנים משתמשים בו בדרשותיהם –

אף-על-פי-כן, כאשר שואלים שליח חב"ד: היתכן להוריד ענין נעלה כמשיח לילדים – הוא מתבלבל לגמרי!...

לכל לראש, עליו לדעת שהענין הוא אמת!

לכל לראש, עליו לדעת שזהו אמת לאמתתו!

לכל לראש, עליו לדעת שכיון שזוהי שליחות של נשיא דורנו – יש לזה שייכות לילדים דדור זה!

ואם יעמיק להתבונן בזה – ובלבד שלא יתבלבל מיד – יראה, שעוד בזמן הרמב"ם, ועוד לפניו – בזמן שלמה המלך, כאשר היתה נתינת מקום לשאלה האם "חנוך לנער" צריך להיות "ע"פ דרכו" או באופן אחר – פסקו (הרמב"ם ושלמה המלך) ש"חנוך לנער ע"פ דרכו"¹⁷!

ובמילא צריך להסביר הענין דמשיח לכל הילדים – אמריקאים, צרפתיים, אנגלים, ולדבר לכל אחד לפי אופנו.

ובאם אינו עושה כן – הרי הוא מועל בשליחותו לענין החינוך! מאחר שמסרו לו את הילדים כדי לחנכם בכל עניני התורה שהיא "תורה אחת", ועאכו"כ שאי-אפשר להפריד בהי"ג העיקרים.

ואופן החינוך לפעול אצל הילד את ה"אחכה לו" ושיצעק שרוצה את משיח, הרי זה דוקא ע"י שנותנים לו סוכרי' ופרסים וכו', כי לענינים אלו יש לו שייכות, משא"כ לענינים נעלים. יא. ומכיון שזוהי שליחות של נשיא דורנו – עליו לצאת ולראות שכל ילד בדורנו יקיים תורה ומצות ויצעק שהוא רוצה משיח.

והרי לא מדברים על ילדים כמו שהיו בדורו של חזקיהו, שבימי "בדקו מדן ועד באר שבע. . . ולא מצאו תינוק ותינוקת. . . שלא היו בקיאים בהלכות טומאה וטהרה"¹⁸ – אצל חזקיהו אכן הי' "ביקש הקב"ה לעשות חזקיהו משיח"¹⁹, אבל זה לא בא בפועל²⁰ –

מדברים על ילדים הנמצאים בדורנו זה – הדור קודם משיח, ובמילא צריכים 'לחטוף' ("אריינכאפן") ולספר לילדים אודות משיח.

(משיחת ש"פ תרומה ה'תשמ"א – בלתי מוגה)

16) הושע יא, א. וראה המשך תרס"ז ע' תקנ ואילך. (19) שם, ע"א.

17) משלי כב, ו.

20) ראה לקו"ש ח"כ ע' 518 ואילך.

18) סנהדרין צד, ב.

12) סוף הל' מלכים.

13) ראה תניא פלא"א (מ, ב. וראה בהנסמן בלקוטי

14) שה"ש ב, ד.

15) שהש"ר פ"ב, ד.

הגהות לתניא שם). רפמ"ז.